Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2026/90054

30.6.2026

Rectificatie van de gezamenlijke verklaring “Europa voor cultuur — cultuur voor Europa”

(Publicatieblad van de Europese Unie C, C/2026/3440, 25 juni 2026)

De tekst van de gezamenlijke verklaring komt als volgt te luiden:

GEZAMENLIJKE VERKLARING “EUROPA VOOR CULTUUR - CULTUUR VOOR EUROPA”

I. INLEIDING

1. Op 12 november 2025 heeft de Commissie een ontwerp van gezamenlijke verklaring “Europa voor cultuur - cultuur voor Europa” (“gezamenlijke verklaring”) [1] bij de Raad en het Europees Parlement ingediend. Deze verklaring heeft tot doel te zorgen voor een sterkere politieke inzet op het gebied van cultuur, binnen de respectieve rollen en bevoegdheden van elke instelling.

2. Op 1 april heeft het Comité van permanente vertegenwoordigers het voorzitterschap gemachtigd interinstitutionele besprekingen met het Europees Parlement en de Commissie aan te knopen op basis van de tekst in document 7663/26 REV 1, nadat die op 21 januari 2026 en 17 februari 2026 in het Comité culturele zaken (CAC) was besproken.

3. Er zijn vier interinstitutionele vergaderingen gehouden ter bespreking van de verklaring: drie op technisch niveau (22 april, 4 mei, 6 mei 2026) en één op politiek niveau (18 mei 2026 in Straatsburg) waar een voorlopig politiek akkoord werd bereikt met het Europees Parlement en de Commissie. Het bereikte compromis staat in de bijlage.

4. De gezamenlijke verklaring moet nu worden ondertekend door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie.

II. CONCLUSIE

Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt verzocht:

— het akkoord te bevestigen, en

— de Raad aan te bevelen:

  — de tekst van de gezamenlijke verklaring “Europa voor cultuur - cultuur voor Europa” in de bijlage goed te keuren, en

  — het voorzitterschap te machtigen de verklaring namens de Raad te ondertekenen.

[1] Doc. 15410/25 ADD 2.

Съставено в Брюксел на осемнадесети юни две хиляди двадесет и шеста година.

Hecho en Bruselas, el dieciocho de junio de dos mil veintiséis.

V Bruselu dne osmnáctého června dva tisíce dvacet šest.

Udfærdiget i Bruxelles den attende juni to tusind og seksogtyve.

Geschehen zu Brüssel am achtzehnten Juni zweitausendsechsundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne kuuenda aasta juunikuu kaheksateistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δεκαοκτώ Ιουνίου δύο χιλιάδες είκοσι έξι.

Done at Brussels on the eighteenth day of June in the year two thousand and twenty six.

Fait à Bruxelles, le dix-huit juin deux mille vingt-six.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an t-ochtú lá déag de Mheitheamh sa bhliain dhá mhíle fiche a sé.

Sastavljeno u Bruxellesu osamnaestog lipnja godine dvije tisuće dvadeset šeste.

Fatto a Bruxelles, addì diciotto giugno duemilaventisei.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit sestā gada astoņpadsmitajā jūnijā.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt šeštų metų birželio aštuonioliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezerhuszonhatodik év június havának tizennyolcadik napján.

Magħmul fi Brussell, fit-tmintax-il jum ta' Ġunju fis-sena elfejn u sitta u għoxrin.

Gedaan te Brussel, achttien juni tweeduizend zesentwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia osiemnastego czerwca roku dwa tysiące dwudziestego szóstego.

Feito em Bruxelas, em dezoito de junho de dois mil e vinte e seis.

Întocmit la Bruxelles la optsprezece iunie două mii douăzeci și șase.

V Bruseli osemnásteho júna dvetisícdvadsaťšesť.

V Bruslju, osemnajstega junija dva tisoč šestindvajset.

Tehty Brysselissä kahdeksantenatoista päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkuusi.

Som skedde i Bryssel den artonde juni år tjugohundratjugosex.

За Европейския парламент
Por el Parlamento Europeo
Za Evropský parlament
For Europa-Parlamentet
Für das Europäische Parlament
Euroopa Parlamendi nimel
Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
For the European Parliament
Par le Parlement européen
Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
Za Europski parlament
Per il Parlamento europeo
Eiropas Parlamenta vārdā –
Europos Parlamento vardu
az Európai Parlament részéről
Ghall-Parlament Ewropew
Voor het Europees Parlement
W imieniu Parlamentu Europejskiego
Pelo Parlamento Europeu
Pentru Parlamentul European
Za Európsky parlament
Za Evropski parlament
Euroopan parlamentin puolesta
För Europaparlamentet

Председател
La Presidenta
Předsedkyně
Formand
Die Präsidentin
President
Η Πρόεδρος
The President
La présidente
An tUachtarán
Predsjednica
La Presidente
Priekšsēdētāja
Pirmininkė
Az elnök
Il-President
De Voorzitter
Przewodnicząca
A Presidente
Președinta
Predsedníčka
Predsednica
Puhemies
Ordförande

Roberta METSOLA

За Съвета на Европейския съюз
Por el Consejo de la Unión Europea
Za Radu Evropské unie
For Rådet for Den Europæiske Union
Für den Rat der Europäischen Union
Euroopa Liidu Nõukogu nimel
Για το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
For the Council of the European Union
Pour le Conseil de l'Union européenne
Thar ceann na Comhairle
Za Vijeće Europske unije
Per il Consiglio dell'Unione europea
Eiropas Savienības Padomes vārdā
Europos Sąjungos Tarybos vardu
Az Európai Unió Tanácsa részéről
Ghall-Kunsill ta' l-Unjoni Ewropea
Voor de Raad van de Europese Unie
W imieniu Rady Unii Europejskiej
Pelo Conselho da União Europeia
Pentru Consiliul Uniunii Europene
Za Radu Európskej únie
Za Svet Evropske unije
Euroopan unionin neuvoston puolesta
För Europeiska unionens råd

Председател
El Presidente
Předseda
Formand
Der Präsident
Eesistuja
Ο Πρόεδρος
The President
Le Président
An tUachtarán
Predsjednik
Il Presidente
Priekšsēdētājs
Pirmininkas
Az elnök
Il-President
De Voorzitter
Przewodniczący
O Presidente
Președintele
Predseda
Predsednik
Puheenjohtaja
Ordförande

Nikos CHRISTODOULIDES

За Европейската комисия
Por la Comisión Europea
Za Evropskou komisi
For Europa-Kommissionen
Für die Europäische Kommission
Euroopa Komisjoni nimel
Για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή
For the European Commission
Par la Commission européenne
Thar ceann an Choimisiúin
Za Europsku komisiju
Per la Commissione europea
Eiropas Komisijas vārdā –
Europos Komisijos vardu
az Európai Bizottság részéről
Ghall-Kummissjoni Ewropea
Voor de Europese Commissie
W imieniu Komisji Europejskiej
Pela Comissão Europeia
Pentru Comisia Europeană
Za Európsku komisiu
Za Evropsko komisijo
Euroopan komission puolesta
För Europeiska kommissionen

Председател
La Presidenta
Předsedkyně
Formand
Die Präsidentin
President
Η Πρόεδρος
The President
La présidente
An tUachtarán
Predsjednica
La Presidente
Priekšsēdētāja
Pirmininkė
Az elnök
Il-President
De Voorzitter
Przewodnicząca
A Presidente
Președinta
Predsedníčka
Predsednica
Puheenjohtaja
Ordförande

Ursula von der LEYEN

BIJLAGE

Ontwerp van gezamenlijke verklaring

“Europa voor cultuur - cultuur voor Europa”

Preambule

Overwegende hetgeen volgt:

a) Europa is een continent met een schat aan kunst, cultuur en creativiteit en een rijk cultureel en historisch erfgoed. De culturele diversiteit en vitaliteit van Europa, gevoed door de uitmuntendheid van zijn kunstenaars en culturele en creatieve professionals, zijn van fundamenteel belang voor de waarden en identiteit van de EU, doordat zij bijdragen tot een Europees gevoel van verbondenheid en een gedeelde Europese identiteit en versterken de democratie.

b) De culturele en creatieve sectoren en industrieën zijn dynamische economische sectoren. Zij omvatten alle vormen van expressie en manifestatie die verband houden met kunst, cultuur en cultureel erfgoed, en met de audiovisuele sector en de media. Zij vormen een strategische hulpbron voor het concurrentievermogen en de cohesie van Europa, leiden tot economische groei en positieve overloopeffecten tussen sectoren en geografische gebieden, scheppen gekwalificeerde banen en wakkeren de creatieve en innovatieve voorsprong van de EU aan.

c) Cultuur en cultureel erfgoed liggen ten grondslag aan de kernwaarden waarop de EU is gegrondvest – eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten (artikel 2 VEU) – en belichamen het motto “In verscheidenheid verenigd”. De overkoepelende doelstelling van de EU op het gebied van cultuur bestaat erin haar rijke verscheidenheid van cultuur en taal te eerbiedigen en te bevorderen, de instandhouding en de ontwikkeling van het Europese culturele erfgoed te waarborgen, en de samenwerking tussen de lidstaten aan te moedigen (artikel 3 VEU, artikel 167 VWEU), en zo de activiteiten van de lidstaten op het gebied van cultuur te ondersteunen.

d) Cultuur en cultureel erfgoed scheppen ruimte om ons een beeld te vormen van wenselijke toekomstscenario’s en zijn van vitaal belang voor de Europese levenswijze. Zij bieden een platform voor publieke dialoog, verenigen gemeenschappen, verrijken levens, brengen cohesie in onze samenlevingen en zijn een belangrijke drijvende kracht achter het externe optreden van de EU. De EU kan haar culturele troeven benutten om veerkracht op te bouwen, vrede en democratie te bevorderen, en een inspiratiebron te vormen voor innovatieve oplossingen die bijdragen tot duurzame ontwikkeling.

e) Cultuur is een strategisch hulpmiddel voor de EU om het hoofd te bieden aan de huidige urgente uitdagingen, zoals geopolitieke en geo-economische spanningen, de opwarming van de aarde en aantasting van het milieu, sociale en economische ongelijkheden, snelle technologische veranderingen, demografische verschuivingen en een crisis op het gebied van de geestelijke gezondheid. Tegelijkertijd staan de culturele en creatieve sectoren en industrieën, waaronder de audiovisuele sector, voor hun eigen uitdagingen en daarvoor zijn gerichte steun en doortastende maatregelen nodig.

f) In deze verklaring wordt een strategische langetermijnvisie uiteengezet om cultuur centraal te stellen in de Europese identiteit en daarbij voort te bouwen op de resultaten van de EU-werkplannen voor cultuur. Ook wordt in de verklaring het belang van cultuur voor individuen, gemeenschappen en de EU benadrukt, en worden culturele rechten en beginselen versterkt. Er wordt in erkend dat culturele activiteiten, goederen en diensten identiteiten, waarden en betekenissen overbrengen. Ook wordt erin bevestigd dat de Unie bij al haar optreden rekening moet houden met culturele aspecten, met name om de verscheidenheid van haar culturen te eerbiedigen en te bevorderen.

g) Door de ondersteunende rol van de EU op het gebied van cultuur te erkennen, bevestigt deze verklaring de gedeelde politieke toezeggingen en verantwoordelijkheden van het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie – binnen hun respectieve bevoegdheden en met volledige inachtneming van het EU-recht – zoals ingegeven door de hoofdlijnen die zijn uiteengezet in het cultuurkompas voor Europa van de Commissie van 2025.

Gezamenlijke verklaring "Europa voor cultuur - cultuur voor Europa"

Wij streven ernaar cultuur te bevorderen en te positioneren als zowel een bron van eenheid, democratie, diversiteit, excellentie en concurrentievermogen in Europa, als een begunstigde daarvan. Daarom zeggen wij toe:

— de rol te versterken van de Europese Unie als mondiale culturele grootmacht en dynamisch brandpunt van creativiteit, waar iedereen vrij cultuur kan creëren, er toegang toe heeft en eraan kan deelnemen – een rol die culturele rechten handhaaft en burgers en creatieve professionals sterker maakt;

— ervoor te zorgen dat cultuur een drijvende kracht blijft achter de sociaal-economische en territoriale structuur van Europa, waarbij de intrinsieke, sociale, maatschappelijke en economische waarde van cultuur en het transformerende potentieel ervan worden erkend;

— maatregelen te bevorderen om wereldwijd mensen mondiger te maken, ze te helpen gedijen en ze in staat te stellen om te innoveren en concurrerend te zijn;

— te erkennen dat cultuur een intrinsieke waarde en een rol als publiek goed heeft, en zo bijdraagt tot de veerkracht en duurzame groei van de EU.

In overeenstemming met deze toezeggingen en de vier hoofdlijnen van het cultuurkompas voor Europa verklaren wij dat wij de volgende beginselen voor het cultuurbeleid in Europa omarmen.

1. **De vrijheid van artistieke expressie** en de vrijheid om te creëren zijn de fundamenten van cultuur en spelen een onmisbare rol bij het bevorderen van democratische samenlevingen en het hooghouden van de Europese waarden.

Wij zeggen toe:

— de vrijheid van artistieke expressie en de eerbiediging van de waarden van de EU als hoeksteen van de democratie en de grondrechten in de Europese Unie te waarborgen;

— kunstenaars en professionals uit de cultuursector te beschermen tegen censuur, intimidatie en ongeoorloofde inmenging;

— de onafhankelijkheid van culturele instellingen te beschermen.

2. **De verscheidenheid van cultuur en taal** zijn fundamentele waarden waarop de EU is gegrondvest. Wij zeggen toe:

— de rijke verscheidenheid van cultuur en taal van de Europese Unie en haar culturele soevereiniteit te ondersteunen, te vieren en te waarborgen;

— de rijke verscheidenheid aan culturele werken en inhoud die in Europa tot stand wordt gebracht te bevorderen, met name online, en de zichtbaarheid en vindbaarheid ervan te bevorderen, in alle officiële talen van de EU met volledige inachtneming van de taalkundige diversiteit.

3. **Toegang tot cultuur** is een fundamentele pijler van democratische en inclusieve samenlevingen. Wij zeggen toe:

— de inclusieve toegang tot, de participatie in en het genot en de voordelen van cultuur en cultureel erfgoed voor iedereen, met name voor jongere generaties, te vergroten;

— bijzondere aandacht te besteden aan de culturele rechten, waaronder toegang tot cultuur, van kwetsbare personen, waaronder personen met een handicap, gemarginaliseerde of kansarme personen, en mensen die in plattelands-, afgelegen of achtergestelde gebieden wonen, met inbegrip van gebieden die risico lopen op ontvolking of met sociaal-economische uitdagingen worden geconfronteerd;

— de culturele infrastructuur in heel Europa uit te breiden en te verbeteren, met aandacht voor het aanpakken van sociaal-economische en territoriale ongelijkheden en deelname aan cultuur op lokaal niveau te bevorderen.

4. Iedereen heeft recht op **eerlijke, rechtvaardige, gezonde en veilige arbeidsomstandigheden**, met inbegrip van kunstenaars en professionals uit de cultuursector, die een centrale rol vervullen in onze culturele en creatieve sectoren en industrieën. Billijke beloning en adequate arbeidsomstandigheden zijn van fundamenteel belang voor artistieke vrijheid en culturele diversiteit. Wij zeggen toe:

— in te zetten (met inachtneming van de rol en de autonomie van de sociale partners) op een billijke beloning, adequate sociale bescherming, toegang tot de ontwikkeling van vaardigheden en mobiliteit voor alle kunstenaars en professionals uit de cultuursector, en ook hun rechten op collectieve onderhandelingen te ondersteunen en hun gezondheid en veiligheid op het werk te bevorderen, met inbegrip van hun geestelijke gezondheid;

— gendergelijkheid op het gebied van cultuur en cultureel erfgoed te bevorderen, en de rechten van kunstenaars en professionals uit de cultuursector met een handicap te beschermen.

5. **Jongeren** zijn van cruciaal belang om de toekomst en het gevarieerde culturele landschap van Europa vorm te geven. Wij zeggen toe:

— de vertegenwoordiging en participatie van jongeren bij het vormgeven van cultuurbeleid te bevorderen om hun stem te versterken in besluitvormingsprocessen die hen aangaan;

— jonge en opkomende kunstenaars, waaronder gemarginaliseerde of kansarme personen, te ondersteunen en hun bijdrage aan de cultuur en het erfgoed van Europa te erkennen.

— intergenerationele samenwerking en uitwisseling tussen kunstenaars aan te moedigen om de overdracht van vaardigheden, kennis en tradities te waarborgen.

6. De synergie tussen **cultuur, kunst en onderwijs** is van fundamenteel belang voor de ontwikkeling en de welvaart van de toekomstige samenlevingen. Wij zeggen toe:

— kunstonderwijs voor iedereen in formeel, niet-formeel en informeel leren te bevorderen, als onderdeel van een leven lang leren, en zo bij te dragen tot de diversiteit en veerkracht van de EU;

— de STEAM-benadering (wetenschap, technologie, engineering, kunst en wiskunde) en interdisciplinaire en transdisciplinaire synergieën tussen cultuur, kunst, wetenschap en technologie, te ondersteunen.

7. Er is gebleken dat culturele betrokkenheid positieve gevolgen heeft voor **de gezondheid en het welzijn** van individuen en gemeenschappen. Wij zeggen toe:

— via ons beleid de positieve gevolgen van cultuur en deelname aan cultuur op gezondheid en welzijn te bevorderen;

— beste praktijken en innovatieve benaderingen tussen sectoren uit te wisselen.

8. Het ethisch, duurzaam en verantwoord gebruiken, ontwikkelen en beheren van **artificiële-intelligentiesystemen** (AI-systemen) moeten de menselijke creativiteit bevorderen door middel van een eerlijke, mensgerichte en op rechten gebaseerde aanpak. Hierbij is het noodzakelijk: de culturele rechten, toegankelijkheid, inclusiviteit en culturele diversiteit te eerbiedigen; de vindbaarheid en zichtbaarheid van Europese, nationale en lokale inhoud te bevorderen en daartoe bij te dragen; het concurrentievermogen te bevorderen; digitale kloven tegen te gaan, en digitale inclusie te bevorderen. Wij zeggen toe:

— menselijke creatie en de Europese digitale soevereiniteit op cultuur- en taalgebied te bevorderen en ethische risico's van vooroordelen en culturele homogenisering aan te pakken;

— de intellectuele-eigendomsrechten te beschermen door de gevolgen van AI voor de makers en hun billijke beloning aan te pakken en tegelijkertijd innovatie te omarmen;

— de transparantie van door AI gegenereerde inhoud te bevorderen om het onderscheid tussen menselijke en door AI gegenereerde inhoud te vergemakkelijken;

— de gevolgen van AI voor banen te monitoren en te beperken en de culturele en creatieve sectoren en industrieën te ondersteunen bij de aanpassing aan technologische veranderingen en de verwerving van digitale vaardigheden;

— het gebruik van AI te bevorderen als hulpmiddel om culturele en creatieve professionals te ondersteunen en de culturele en creatieve sectoren en industrieën in staat te stellen de door deze technologieën geboden kansen te benutten om zo het innovatievermogen en het mondiale concurrentievermogen van Europa te versterken.

9. **Cultureel erfgoed** verbindt ons verleden met onze toekomst. Het is een symbool van eenheid in verscheidenheid en een hoeksteen van onze identiteit, democratie en veerkracht. Wij zeggen toe:

— het rijke natuurlijke en culturele erfgoed van Europa – zowel materieel als immaterieel – te beschermen, te waarborgen en te bevorderen en daarbij gebruik te maken van digitale technologieën om het behoud, de toegang en de innovatie ervan te bevorderen;

— het bewustzijn, het onderzoek en de capaciteitsopbouw, en het gebruik en de interoperabiliteit van databanken en digitale technologieën te vergroten om het hoofd te bieden aan de dreiging van illegale handel in cultuurgoederen en andere daarmee verband houdende misdrijven en tegelijkertijd de samenwerking tussen relevante professionals, met name op het gebied van erfgoed, rechtshandhaving of douane, te bevorderen, ook in de internationale context;

— intergenerationele uitwisseling te bevorderen om de overdracht van cultureel erfgoed en kennis van ouderen naar jongeren te verzekeren.

10. Cultuur en cultureel erfgoed bevorderen de **regionale en territoriale ontwikkeling, veerkracht, sociale cohesie en convergentie** tussen de Europese regio's. Zij moeten ook worden beschermd in tijden van crisis, onder meer tegen risico's zoals de gevolgen van klimaatverandering. Wij zeggen toe:

— het potentieel van cultuur en cultureel erfgoed te benutten, in synergie met andere domeinen, om alle gebieden aantrekkelijker te maken en territoriale uitdagingen aan te pakken, met inbegrip van het tegengaan van demografische achteruitgang, met name in perifere, landelijke, afgelegen en achtergestelde gebieden en ultraperifere gebieden van de EU;

— duurzaam cultureel toerisme te bevorderen, met respect voor cultureel erfgoed, landschappen en gemeenschapspraktijken, en bij te dragen tot regionale en lokale ontwikkeling;

— verschillende manieren te onderzoeken om cultuur en cultureel erfgoed op te nemen in de samenwerking bij crisisparaatheidsbeveiliging en -planning, crisis- en risicobeheer, wederopbouw na crises, herstel en processen voor vredesopbouw.

11. Cultuur, met inbegrip van cultureel erfgoed, is van cruciaal belang voor de **overgang naar milieuduurzaamheid**, aangezien hiermee vorm wordt gegeven aan waarden, gedragingen en praktijken die aan milieuverantwoorde ontwikkeling ten grondslag liggen. Wij zeggen toe:

— het belang van cultuur te benadrukken in de beleidsrespons op ecologische uitdagingen door architectuur, ontwerp, bescherming van erfgoed, landschapsbeheer die gericht zijn op kwaliteit, innovatie, inclusie en excellentie, te bevorderen en door het gebruik van praktische vergroeningsinstrumenten en -vaardigheden aan te moedigen en actoren op het gebied van cultuur en erfgoed in staat te stellen het voortouw te nemen en narratieven te veranderen in samenwerking met gemeenschappen.

12. Om de ambities van deze verklaring na te streven en de transversale effecten van cultuur volledig te benutten, moet cultuur in het interne en externe beleid van de EU worden bevorderd, moet worden voorzien in de behoeften van en worden geïnvesteerd in de culturele en creatieve sectoren en industrieën, en moet de vooruitgang worden gemonitord. Wij zeggen toe:

— de duurzaamheid van de cultuur- en creatieve sectoren en industrieën te ondersteunen en het culturele erfgoed te beschermen, onder meer door verschillende financieringsvormen aan te moedigen en innovatieve en alternatieve financieringswijzen op alle bestuursniveaus in aanmerking te nemen;

— te zorgen voor doeltreffende maintstreaming van cultuur in relevante strategieën, beleidsmaatregelen en acties van de EU en de bijbehorende financieringsinstrumenten, vanaf de vroege ontwerpfase tot de uitvoering;

— de verspreiding over grenzen heen van Europese culturele werken in al hun diversiteit te bevorderen;

— een nauwe en regelmatige dialoog met relevante belanghebbenden te onderhouden;

— deze verklaring uit te dragen, binnen de respectieve rollen en bevoegdheden van de ondertekenaars, in de betrekkingen van de EU met partnerlanden en relevante internationale organisaties, en de samenwerking binnen multilaterale fora te bevorderen;

— initiatieven ter verbetering van de beschikbaarheid van degelijke en vergelijkbare gegevens over cultuur te bevorderen om de ontwikkeling van empirisch onderbouwd cultuurbeleid te ondersteunen;

— de vooruitgang op de gebieden waarop deze verklaring betrekking heeft, te evalueren.